

КОСМІЧНИЙ РАЙОН МІСТА ЗАПОРІЖЖЯ

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Важливою віхою розвитку міста Запоріжжя стало утворення у 1977 році нової адміністративної одиниці – Космічного району. Сучасний Космічний район має багаті історичні традиції. Його територія почала освоюватися ще у 18 столітті запорозькими козаками, тривалий час вона розвивалася завдяки наполегливій праці менонітів, а у 20 столітті у цій частині міста стала до ладу низка підприємств, які є візитівками нашого міста і добре відомі за межами України.

6 квітня 1977 року Президія Верховної Ради Української РСР прийняла Указ № 1901-IX про утворення Комунарського району у місті Запоріжжі.

25 квітня 1977 року на 1-ій сесії Комунарської районної ради народних депутатів покладено початок адміністративної самостійності району.

В листопаді 2025 року, враховуючи результати консультацій з громадськістю у формі електронного опитування щодо перейменування Комунарського району у місті Запоріжжя, Комунарський район перейменовано на Космічний, рішенням від 19.11.2025 №46 «Про перейменування Комунарського району міста Запоріжжя на Космічний район міста Запоріжжя».

Загальна площа району становить 61,1 км². До складу входять два мікрорайони — Космічний та Південний. Станом на 1 вересня 2026 року чисельність населення становить 108 266 осіб, з яких 34 334 - внутрішньо переміщені особи.

Наш район має стратегічно важливу транспортну інфраструктуру. Через його територію проходять чотири ключові магістралі міста — Прибережна магістраль, вул. Космічна, вул. Миколи Ласточкина та проспект Соборний.

В районі налічується 205 вулиць (доріг), загальна протяжність — 75,4 км.

У районі розташовані важливі транспортні вузли — центральний залізничний вокзал "Запоріжжя-1" та Запорізька автобусна автостанція №1 ВАТ "Запоріжавтотранс".

Також функціонують 17 автостоянок та 20 гаражних кооперативів, що забезпечують автомобільну інфраструктуру району.

Район вирізняється сприятливим екологічним середовищем і розвиненою рекреаційною інфраструктурою. Він вважається одним із найзеленіших районів Запоріжжя. На його території розташовано: 2 парки, Міст – побратимів та парк в Південному мікрорайоні по вул. Нагнибиди, 10 скверів, та зелені зони.

На березі річки Дніпро розташовані бази відпочинку, готелі, тенісні корти, а також спеціалізована база для занять вейкбордингом.

Для забезпечення гармонійного розвитку дітей та молоді у районі облаштовано 113 дитячих та 41 спортивних майданчиків, що сприяє фізичній активності та змістовному дозвіллю мешканців.

ПРОМИСЛОВІСТЬ ТА БІЗНЕС

На території району розташовано 10 базових підприємств, серед яких ПрАТ "Запорізький автомобілебудівний завод", ЗДП "Радіоприлад", ТОВ "Запорізький механічний завод", ТОВ "Запорізький завод гумово-технічних виробів", ТОВ "Запоріжприлад", ВАТ "Дослідно-експериментальний механічний завод", ПрАТ "Завод агротехнічних машин", ТОВ «ЗВФ Міда 1992», ТОВ «ДЖІ БІ ПЛАСТ», та інші.

Окрім промисловості, в районі активно розвивається сектор малого та середнього бізнесу, що відіграє важливу роль у підтримці зайнятості населення та забезпеченні стабільного економічного розвитку. Функціонують ринки: «КП «Запоріжринок» Ринок «Космічний» та ТОВ «Олександрівський ринок», ТОВ "Торгсервіс", ТОВ «Логістік-2015» та торговельний майданчик «Гурман-Люкс».

ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО

У районі розміщено 668 багатоповерхових будинків різної форми власності, з них - 275 об'єднання співвласників багатоквартирних будинків, 25 житлово-будівельних кооперативів, 197 - будинків, які обслуговують керуючі компанії, будинки без керуючих - 163, 14 гуртожитків, також 8230 будинків приватного сектора.

Організація благоустрою Космічного району є одним із пріоритетних напрямів діяльності районної адміністрації. Серед ключових завдань - належне утримання житлового фонду та прибудинкових територій, озеленення, облаштування місць для відпочинку, а також поточний та капітальний ремонт доріг, тротуарів і малих архітектурних форм.

Житлово-комунальну сферу району представляють такі організації, як: Філія Концерну «Міські теплові мережі»; КП «Запоріжміськесвітло»; КП «Водоканал»; КРПБ «Зеленбуд»; КП «ЕЛУАШ». Житлово-експлуатаційні контори: ТОВ КК "Мрія"; ТОВ КК «Місто для людей»; ТОВ УК «ВІРА»; КП «Запоріжремсервіс», та інші профільні служби.

З метою забезпечення сприятливих умов для життєдіяльності населення, охорони довкілля та підтримання епідемічного благополуччя, районна адміністрація впроваджує комплекс заходів для утримання території у належному санітарному стані, які є можливими лише за умови ефективної взаємодії з міськими комунальними підприємствами, підприємствами, установами і організаціями усіх форм власності, а також представниками малого та середнього бізнесу. Адміністрацією району реалізовано механізм закріплення територій за відповідальними суб'єктами господарювання для підтримання їх у належному санітарному стані.

Районна адміністрація тримає на контролі санітарний стан територій навколо зруйнованих будинків, де проводяться ремонтні та будівельні роботи. Щодня виконуються роботи з надання допомоги громадянам, житлові будинки яких було пошкоджено в наслідок збройної агресії РФ щодо оформлення необхідних документів. Окрім того, працівники ведуть прийом та облік постраждалих з фіксацією адрес, в потребі в матеріалах (шифер, плівка, плитах USB). Не зважаючи на вкрай складну ситуацію, пов'язану з повномасштабним вторгненням РФ, роботи з благоустрою в умовах воєнного стану тривають.

СИСТЕМА ОСВІТИ РАЙОНУ

Оптимальна мережа загальноосвітніх та дошкільних навчальних закладів в цілому задовольняє освітні потреби населення району. Опікується ними Лівобережний відділ освіти департаменту освіти і науки Запорізької міської ради.

Станом на вересень 2026 року в районі функціонують: 10 гімназій; 3 академічних ліцеї; спеціалізована школа з поглибленим вивченням іноземної мови; в загальному вчиться 7979 учнів. Також 3 заклади професійно-технічної освіти: Медичний фаховий коледж Запорізького Державного медичко-фармацевтичного університету; КЗ «Запорізький медичний фаховий коледж» Запорізької обласної ради; Державний навчальний заклад «Запорізький професійний ліцей сервісу».

У дошкільному секторі працюють 22 заклади дошкільної освіти (ясла-садки), у яких виховується 2204 дитини.

На території району також функціонують заклади позашкільної освіти: - «Комунальний районний центр молоді та школярів» Запорізької міської ради;

- «Запорізький центр козацького військово-патріотичного виховання «Школа Джур» Запорізької міської ради, які сприяють розвитку креативного потенціалу, естетичного та патріотичного виховання молоді.

Функціонують також:

- КЗ Обласна спеціалізована дитяча- юнацька спортивна школа олімпійського резерву з футболу Металург» ЗОР;
- Філія ДЮСШ «Спас» з козацького рукопашу;
- Басейн «Байкал» (ДЮСШ «Хвиля»).

Особливої уваги заслуговує Запорізька дитяча залізниця — унікальний навчально-практичний заклад, що забезпечує початкову професійну підготовку в галузі залізничного транспорту для дітей та підлітків.

СИСТЕМА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Однією з найважливіших завдань адміністрації району є зміцнення здоров'я, підвищення тривалості життя населення. Після проведеної реорганізації збережена в районі система надання професійної медичної допомоги:

- Лівобережний центр первинної медико-санітарної допомоги №2 створений на базі КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги № 6» Запорізької міської ради;
- КНП «Міська лікарня № 7» Запорізької міської ради;
- Відділення «Міська дитяча лікарня № 5» Запорізької міської ради;
- Стоматологічне відділення №1 та Ортопедичне відділення №1 КНП «Стоматологічна поліклініка № 1» Запорізької міської ради;
- КНП «Запорізька обласна клінічна лікарня» Запорізької обласної ради;
- КНП «Обласний клінічний заклад психоневрологічної допомоги та соціально значущих хвороб» Запорізької обласної ради.

Також комунальні заклади медико-соціальної сфери, що забезпечують постійний догляд, реабілітацію та захист найбільш вразливих категорій населення:

- КУ «Запорізький геріатричний пансіонат» Запорізької обласної ради;
- Обласний спеціалізований будинок дитини «Сонечко» Запорізької обласної ради.

СОЦІАЛЬНА ТА КУЛЬТУРНА СФЕРА

Соціальний захист населення Космічного району здійснюється завдяки злагодженій роботі низки установ та організацій, що надають широкий спектр послуг мешканцям району.

Зокрема, в адміністративній будівлі районної адміністрації за адресою вулиця Чумаченка, 32 працює:

- територіальний центр з надання адміністративних послуг населенню Департаменту адміністративних послуг;
- відділ прийому громадян департаменту соціального захисту населення,
- кімната ветеранів департаменту з питань ветеранської політики.

Також в Космічному районі надає послуги:

- сервісний центр обслуговування громадян м. Запоріжжя Головного управління; Пенсійного фонду України в Запорізькій області за адресою: вулиця Чумаченка, 13-А;
- відділення Космічному району Запорізького міського територіального центру соціального обслуговування: Соціальної допомоги вдома, Соціальної реабілітації дітей-інвалідів, яке знаходиться за адресою: вулиця Парамонова, будинок 11А.

За адресою вул. Олімпійська, 26Б - відкрився Транзитний інклюзивний шелтер для людей евакуйованих із прифронтових населених пунктів та маломобільних груп населення.

Тут люди можуть отримати:

- соціальну підтримку (оформлення статусу ВПО, призначення соціальних виплат, консультації);
- медичну допомогу (первинний огляд, базові медичні послуги, виявлення невідкладних станів);
- психосоціальну та юридичну підтримку; харчування, гуманітарну й матеріальну допомогу.

В районі функціонує Інклюзивно-ресурсний центр по Космічному району міста Запоріжжя департаменту освіти і науки Запорізької міської ради з надання консультацій батькам, які мають дітей з особливими освітніми потребами, надання методичної допомоги, за адресою: проспект Героїв Національної гвардії України, 27.

Фінансування програм соціального захисту населення відбувається за рахунок коштів державного, обласного та місцевих бюджетів.

ОРГАНИ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ

Вирішувати питання мешканців приватного сектору житла неможливо без активної підтримки органів самоорганізації населення. На території району створено 27 органів самоорганізації населення: 24 квартальних та 3 будинкових комітети.